

LICENČNI SEMINAR ZNTS, 06. in 07., JANUAR 2024; KONGRESNI CENTER BRDO

TEMA: »BRANJENJE S PREHODI – ANALIZA IGRE – INDIVIDUALNI IN SKUPINSKI TRENING«

UVOD V LICENČNI SEMINAR:

SPOŠTOVANE TRENERKE IN TRENERJI!

Branjenje je v primerjavi z napadanjem manj pogosta tema na strokovnih seminarjih. Je tudi manj priljubljeno nasploh, še posebej pa pri igralcih in tudi pri nekaterih trenerjih. Nasprotno pa nekateri trenerji mlajših kategorij v želji po doseganju uspešnega rezultata, že pri najmlajših neupravičeno pretiravajo z obrambno igro. Zanimarjajo pa sistematično učenje branjenja, začenši od učenja elementov tehnike in individualne taktike odzemanja žoge, pokrivanja, izbijanja, itd. To je osnova za uspešnost v dvoboju v igri 1:1. Ta manko je nato opazen tudi pri igralcih v članskih moštvih v Sloveniji. To je še posebej vidno v dvobojih naših moštev z boljšimi evropskimi moštvami. Cilj je namreč odvzeti žogo brez prekrška, saj je s tem omogočeno nadaljevanje igre.

RAVNOVESJE MED NAPADANJEM IN BRANJENJEM – BORBA MED OBEMA GENERATOR RAZVOJA IGRE – USKLAJENO SODELOVANJE IGRALCEV PRI BRANJENJU

Mnogi trenerji, med njimi sem bil tudi sam, v »bunkerju« in hitrih prehodih vidijo vso taktično bogastvo v igri svojega moštva. Vendar osebni trenerski razvoj nas hitro prepriča, da smo na napačni poti in da obstoja še nekaj drugega, nam še neznanega. Najslabše kar se lahko trenerju dogaja je, da se moštvo pogosto po njegovem nareku celo tekmo brani in na koncu izgubi z 1:0, ne da bi igralcem dovolil izkušnjo sproščenega napadanja. Ni vseeno ali izgubim tekmo 0:2 ali 2:4. Pravijo, da z organiziranim branjenjem lahko zmagaš tekmo, z organiziranim napadanjem pa osvojiš prvenstvo. Seveda moramo trenerji znotraj igre znati ustvariti ustrezno ravnovesje med obema fazama igre, kar pa je odvisno od različnih dejavnikov.

Še zmeraj je bistvena karakteristika nogometne igre sodelovanje med igralci v obeh fazah igre. Kakovost sodelovanja med igralci pa je v veliki meri odvisna od individualne kakovosti igralcev in kakovosti strokovnega dela trenerja v smislu razvoja organizacije igre. Na spreminjanje nogometne igre v največji meri vpliva nenehna borba med fazo branjenja in fazo napadanja. Če ena prevladuje pride do sprememb pri drugi. Igra v času branjenja je v zadnjem desetletju doživela pomembne spremembe. Branjenje v različnih prostorih na igrišču, še posebej bližje nasprotnim vratom je postalo stalnica. Branjenje proti žogi pomeni izrazito agresivno branjenje–napadanje nasprotnika z žogo in bližnje nasprotne igralce s ciljem prisiliti jih v napako in izgubo žoge. Po izgubljeni žogi mnoga moštva takoj izvajajo proti pritisk z željo po takojšnjem odzemanju žoge. Proti pritisk je tudi eno izmed sredstev za preprečevanje protinapada nasprotnika. Zelo pomembno je kompaktno branjenje na zelo zoženem prostoru in znotraj uspešnost v igri 1:1 na tleh in v zraku. Vedno bolj je potrebno upoštevati principe branjenja kot so raznovrstnost pokrivanja nasprotnih igralcev glede na položaj žoge, odzemanje žoge ali izbijanje, varovanje, prevzemanje in nadomeščanje. Pri branjenju praktično sodelujejo vsi igralci, privilegiranih več ni.

Zmeraj pomembnejša je usklajenost–timing v premikanju–rotiranju moštva, kot timing v pokrivanju nasprotnika, dvoboju. V daljni preteklosti sta nosila največjo odgovornost pri branjenju zadnja (obrambna) vrsta in vratar. Danes je odgovorno celo moštvo. Pričakovati je nadaljnje spremembe pri branjenju, najverjetneje v smeri večje vloge individualnega branjenja.

BRANJENJE IN DINAMIKA IGRE

Branjenje zahteva veliko kondicijskih aktivnosti igralcev med igro in s tem pripomore k večanju dinamike igre. Dinamika pa je ena od pomembnih elementov v igri, saj prisiljuje nasprotnika v napake. Raziskave kažejo, da je moštvo, ki je med igro uspešnejše v dvobojih, v največjem številu primerov tudi končni zmagovalec. Namreč večkrat kot odzamemo žogo nasprotniku, večkrat smo v napadu. Seveda od tu naprej prične druga zgodba povezana s kakovostjo napadanja. Od načina branjenja je v veliki meri odvisen tudi način napadanja. Ali bomo napadali na velikem prostoru s proti napadom ali z iniciativo v igri in s kontinuiranim pritiskom v stisnjemem prostoru je odvisno tudi od načina našega branjenja.

OBRAVNAVA BRANJENJA IZ VEČ ZORNIH KOTOV

Na tokratnem seminarju se bomo osredotočili na problematiko branjenja s prehodi iz več zornih kotov. Obravnavali bomo specifično branjenje v domačih in tujih klubih, domačih reprezentančnih moštvih, pri mladinskih in članskih moštvih in tudi specifično branjenje vratarja. V začetku bomo podali tudi nekaj teoretičnih izhodišč z analizo taktike igre branjenja in metodiko učenja branjenja. Sodelovalo bo dvanajst trenerjev–predavateljev, ki so v pretežni meri praktiki.

Svoje poglede na obravnavo branjenja kot pomembnega taktičnega elementa igre bosta razkrila tudi dva selektorja slovenskih reprezentanc in sicer A reprezentance Matjaž Kek in reprezentance U19 Tonči Žlogar. A reprezentanca je bila v zadnjem kvalifikacijskem tekmovanju zelo uspešna. Zato ji gredo vse čestitke. Zanimivo bo slišati kakšen delež je imelo branjenje pri tem in kakšne rezerve za napredek v razvoju branjenja še obstajajo. Prav tako bo zanimivo slišati s kakšnimi problemi v igri, še posebej pri branjenju se srečujejo naši mladi nogometaši U19 na mednarodni ravni. Delo selektorja je zaradi minimalnega časa za pripravo moštva specifično. Znati je potrebno izluščiti najpomembnejše taktične zahteve v igri in le te vaditi v okviru skupinske in moštvene taktike v procesu treninga.

Teoretične razsežnosti branjenja bo v okviru analize taktike predstavil strokovnjak, teoretik in praktik Aljaž Gornik. Podal bo tudi nekatera razmišljanja o metodiki učenja taktike branjenja vezano na izbiro vaj, kot so vaje posamične, skupinske in moštvene taktike. Prav tako pa tudi o izbiri metod dela, v povezavi z metodo igre (igralne oblike) in situacijsko metodo (igralne situacije). Pri tem je pomembna rdeča nit povezave med vajami in prehod od lažjega k težjemu ter od bistvenega k manj bistvenemu.

V sodobnem procesu treniranja in tekmovanja je analiza igre lastnega in nasprotnega moštva praktično nenadomestljiva. Kvalitativna analiza nam omogoča spoznati načine medsebojnega sodelovanja med igralci (sestavne situacije–rešitve med igro). S kvantitativno analizo pa pridemo do pomembnih statističnih podatkov, najpogosteje o pogostosti izvedbe posameznih TE-TA elementov med igro. Obe analizi skupaj pa nam omogočata boljše razumeti nekatere dogodke v igri. Mnogi novinarji težko pojasnijo, zakaj moštvo s prevlado kvantitativnih podatkov suvereno izgubi tekmo. Premalo namreč razumejo kvalitativno analizo v povezavi z idejo v igri in taktiko. Analitik na NZS Dejan Kopasici nam bo predstavil kvantitativno in kvalitativno analizo igre nekaterih vrhunskih moštev v času branjenja s prehodi v primerjavi s slovenskimi moštvi.

ŠEST TRENERJEV PRAKTIKOV O BRANJENJU

Šest trenerjev–predavateljev bo predstavilo svoja razmišljanja, poglede in izkušnje v zvezi s problematiko branjenja. Vključili bodo tudi prehode v napad po odvzeti žogi in v branjenje po izgubljeni žogi. Predavatelji bodo upoštevali lastne in tuje trenerske izkušnje s sedanjimi, preteklimi in tudi drugimi moštvi. Predstavitve bodo teoretično–praktične z uporabo video tehnike in skic. Zanimiva bo predvsem povezanost analize igre v času branjenja s prehodi z izbiro vaj v okviru individualnega in skupinskega procesa treninga.

Od zgoraj izbranih trenerjev–predavateljev dva trenerja vodita moštvi v Prvi ligi Telemah (Dušan Kosić NK Domžale in Oliver Bogatinov NK Radomlje), dva trenerja vodita moštvi v tujini (Luka Elsner Le Havre in Dean Klafurić NK Velež Mostar) en trener je strokovnjak za delo z vratarji na NZS (Branko Zupan) in en trener je selektor reprezentance U19 (Tonči Žlogar).

Trener Dean Klafurić je bil s svojimi moštvi prvak v treh državah (Hrvaška, Poljska in Arabski Emirati) in nam bo lahko argumentirano predočil tudi razlike med njimi.

Dušan Kosić je bil v slovenskem prostoru prav tako uspešen (prvak z NK Celje), izkušnje pa ima tudi z moštvi v spodnjem delu lestvice. Je eden od bivših igralcev z največ odigranimi tekmami v 1. SNL.

Oliver Bogatinov je glede na različna področja dela v slovenskem nogometu morda najbolj raznovrsten med nogometnimi trenerji (univerzitetno izobražen ekonomist, trener in vodja mlajših in članskih kategorij igralcev, športni direktor, član uprave kluba). Znan je po drugačnosti, išče rešitve drugje kot drugi in ne zadovoljuje se s povprečnostjo. Zato je kot predavatelj vedno zanimiv.

V zgoraj omenjeni skupini je potrebno še posebej izpostaviti trenerja–predavatelja Luko Elsnerja, ki mu je v tem času kot edinemu slovenskemu trenerju uspel prodor v eno izmed najmočnejših nogometnih lig v Evropi, to je Ligue 1. Luka nam bo med drugim predstavil tudi svoje francoske izkušnje in pogled na igro ter proces treniranja s

poudarkom na branjenju s prehodi. Primerjal bo tudi značilnosti igre med drugo in prvo francosko ligo ter slovensko realnostjo.

Branko Zupan se bo lotil problematike branjenja s prehodi iz vidika zahtev vratarja. Analiziral bo aktivnosti vratarja glede na položaj žoge, prostor na igrišču, ustvarjene priložnosti nasprotnika, hitrost prehodov, individualni in moštveni trening ter sodelovanje z glavnim trenerjem.

NOGOMETNA ŠOLA GNK DINAMO ZAGREB O BRANJENJU

Z gosti iz Zagreba se bomo po enem letu ponovno srečali. Njihova nogometna šola je ena izmed najboljših v Evropi. Pred letom dni so nam prikazali svoj pristop v času napadanja. Tokrat se bomo skupno ukvarjali z branjenjem z osredotočenostjo na moštvo U19. Devetnajst letniki so namreč glede na starost še najbližje članskemu moštvu. Nas pa glede na strukturo prisotnih trenerjev najbolj zanimajo starejše kategorije nogometašev. Predstavitev nogometne šole GNK Dinamo Zagreb bo teoretično–praktična. V teoretičnem delu bo govora o strokovno organizacijskih značilnostih nogometne šole GNK Dinamo in o zahtevah v igri s posebnim poudarkom na branjenju in moštvu U19. Praktični prikaz pa bo vezan na učenje in izpopolnjevanje igre v času branjenja s prehodi z moštvom U 19 nogometne šole GNK Dinamo. To ne bo trening, temveč sistematična predstavitev TA-TE vaj iz neposredne prakse, vezano na posamično, skupinsko in moštveno taktiko branjenja. Trenerji šole GNK Dinamo bodo komentirali posnetke praktičnih vaj. Za ta način posredovanja informacij smo se bili prisiljeni odločiti zaradi problemov z igrišči in s tem povezanimi vremenskimi nepravilnostmi.

Izvajalci praktičnega dela na igrišču bodo nogometaši in trenerji Gimnazije Šiška. Trenerji: Dejan Jelnikar, Primož Zver in Ivan Tahirović.

NOGOMETNA TERMINOLOGIJA- SOCIALNE IN DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI SLOVENSkih NOGOMETNIH TRENERJEV

Poleg problematike branjenja se bomo lotili tudi dveh aktualnih nogometu sorodnih področij, kot sta področje jezika, oziroma nogometne terminologije in psihosociološko področje (zaključki ankete–ugotavljanje socialnih in demografskih značilnosti ter pogojev dela slovenskih nogometnih trenerjev). Anketo je izpolnilo preko 800 trenerjev in zato si vsi zaslužijo pohvalo.

Zavedam se, da je dokaj nenavadno in manj pogosto, da trener–predavatelj predstavlja značilnosti svojega dela drugim trenerjem, svojim konkurentom in jim s tem razkriva tudi svoje specifičnosti. Pa tudi sicer predstavlja priprava na predavanje in samo predavanje aktualnim trenerjem dokaj veliko dodatno obremenitev in to v času tekmovalne sezone. Vse omenjeno pa naših predavateljev ni odvrnilo od privolitve za predavanje. Zato jim gre moja posebna zahvala.

Navsezadnje sta razvoj stroke in s tem povezan napredek slovenskega nogometa naš skupni interes in skupna želja. Želim vam prijetno počutje, veliko novih spoznanj in zanimivih pogovorov.

Predsednik Strokovnega sveta ZNTS:

Dr. Zdenko Verdenik

